

Оскільки малого бізнесу в Україні порівняно мало, соціальні підприємці можуть легко знайти своїх клієнтів, створити більш свідому споживчу культуру і, отже, спільно працювати над вирішенням нагальних соціальних проблем у громадах. Соціальне підприємництво підтримується фондами та міжнародними організаціями.

Література:

1. Назарук В. Соціальні підприємства - новий тренд в Україні. 2017. URL: <https://nv.ua/opinion/sotsialnye-predprijatija-novyj-trend-v-ukraine-338577.html> (дата звернення: 08.10.2021).
2. Грінчук В. Соціальне підприємництво. *Школа соціального лідерства*. 2018. №12.
3. Kleban Y. Shaping entrepreneurial competencies as a tool for education and medical reforms in Ukraine. The development of higher education as a tool of city marketing. Katowice: Katowice School of Technology, 2014. (Monograph 4). P. 57–63.

АГРАРНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ЯК ВАЖЛИВИЙ ФАКТОР СОЦІО-ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ РЕГІОНІВ

*Сідельнікова І.В., к. е. н., доцент
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди*

Аграрне підприємництво, що являє собою різновид підприємницької діяльності, та відмінною особливістю якого є використання землі як основного засобу виробництва, виступає важливим фактором сучасного соціо-еколого-економічного розвитку сільських регіонів. Однак слід погодитись з дослідниками даної проблеми, які зазначають, що саме декларування пріоритету розвитку аграрного підприємництва як одного з факторів сільського розвитку не забезпечить очікуваних результатів [3, с.101]. Комплексний сільський розвиток передбачає стабільний розвиток аграрного виробництва, аграрного підприємництва, поліпшення умов праці та проживання населення, збереження довкілля, відновлення та сталого використання природних ресурсів. Соціо-еколого-економічний розвиток сільської території – це процес, від якого виграє вся громада разом із місцевою владою, аграрним бізнесом і сільським населенням. Саме тому дослідження усіх аспектів цієї проблеми набуває особливої актуальності.

У контексті даного дослідження під аграрним підприємництвом розуміється перш за все сукупність економічних агентів, які займаються такою діяльністю. Нині у національній економіці функціонують різні види аграрних підприємств: 1. Приватне підсобне господарство громадян – форма виробництва, яка ґрунтується на приватній власності громадян, їхній особистій праці та праці членів їхніх сімей, є додатковим джерелом прибутків і має споживчий характер. 2. Приватні сільськогосподарські підприємства, які

займаються виробництвом сільськогосподарської продукції та товарів, діють на засадах підприємництва і самоврядування, на основі об'єднання земельних наділів і технічних засобів кількох господарств. 3. Селянське (фермерське) господарство – сімейно-трудова об'єднання жителів села, добробут яких забезпечується особистою працею, пов'язаною із сільськогосподарським виробництвом продовольства, сировини, готових харчових продуктів. 4. Сільськогосподарські кооперативи – юридичні особи, утворені на основі добровільного об'єднання пайових внесків фізичних і юридичних осіб для участі у спільній виробничій діяльності, керівництво якими здійснюється виборними особами. 5. Акціонерні товариства – підприємства, які формують свій капітал шляхом придбання акцій його учасниками (акціонерами). Кожна з цих організаційно-правових форм підприємницької діяльності має свої переваги і недоліки, які визначаються особливістю конкретних умов ведення бізнесу [1, с.81-82].

На теперішній час виробництвом сільськогосподарської продукції займаються понад 50,5 тис. аграрних підприємств, майже 93 відсотки з яких – фермерські господарства. Саме фермерські господарства є тією основною ланкою виробників сільськогосподарської продукції, яка формує найбільш вагомому частку продовольчої безпеки та зайнятість на селі. Одночасно в Україні зареєстровано близько 4 млн особистих селянських господарств, які не є суб'єктами підприємницької діяльності і реалізують надлишки виробленої продукції поза межами організованого аграрного ринку та є потенційними сімейними фермерськими господарствами. Спільно фермерські та особисті селянські господарства виробляють близько 50 відсотків валової продукції сільського господарства.

Аграрне підприємництво відіграє важливу роль у розвитку сільських територій. Зокрема В.Ф. Іванюта [2, с.62] виділяє такі напрями впливу аграрного бізнесу на розвиток села: бізнес приносить додаткові доходи для самих людей, що сприяє підвищенню рівня життя сільського населення та зростанню його добробуту; підприємництво безпосередньо є джерелом формування бюджетів місцевих сільських рад; підприємництво розв'язує проблеми продовольчого забезпечення населення сільських територій і цим сприяє забезпеченню продовольчої безпеки загалом; агробізнес сприяє утворенню ланцюгів переробки сільськогосподарської продукції, заготівлі сировини, ремонту сільськогосподарської продукції, а також наданню різноманітних видів послуг.

Сучасний стан сільських регіонів потребує посилення впливу держави на ті процеси, що в них відбуваються. В умовах стійкої тенденції поступового скорочення сільського населення, трудової міграції сільських жителів держава має створити усе необхідне для підтримки підприємницьких ініціатив сільської молоді. Чинний формат системи інформаційно-консультаційного забезпечення сільського населення і вже створених суб'єктів підприємницької діяльності, особливо з урахування процесів децентралізації й впровадження земельної реформи, потребує удосконалення механізмів підтримки розвитку сільськогосподарського дорадництва, його спрямування на навчання

зацікавлених стейкхолдерів, практичну допомогу і сприяння веденню прибуткової діяльності на сільських територіях. Важливим є заохочення сільського населення до сталого сільськогосподарського виробництва, захисту навколишнього природного середовища і тварин, поширення застосування методів органічного виробництва, використання біотехнологій, «кліматично розумного» сільського господарства зі скороченням викидів парникових газів та адаптацією до зміни клімату, сталого управління природними ресурсами та збереження і примноження біорізноманіття.

Література:

1. Алексеева О.В. Роль аграрного підприємництва у забезпеченні зайнятості населення. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Вип.38-1. С. 80-85.
2. Іванюта В.Ф. Роль аграрного підприємництва в розвитку сільських територій в контексті євроінтеграції. *Економічний вісник*. 2016. № 1. С. 61–67.
3. Соколов М.О., Славкова О.П. Аграрний бізнес та його вплив на сталий розвиток сільських територій. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2016. Вип.7, ч. 3. С. 99-101.

ОСОБЛИВОСТІ МОНІТОРИНГУ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Складанівська О. О.
Національний транспортний університет

Моніторинг результативності діяльності підприємства сприяє інформаційному забезпеченню менеджерів, що допомагає вирішити цілий ряд бізнес-завдань, тобто створює передумови для забезпечення якісних управлінських рішень на усіх рівнях.

Під моніторингом діяльності підприємства розуміється система постійного спостереження, яка передбачає збір, накопичення, систематизацію та аналіз інформації, необхідної для оцінювання результативності підприємства, а також її прогнозування. Дана інформація забезпечує прийняття оперативних та стратегічних управлінських рішень.

Для досягнення цілей, моніторинг забезпечує виконання таких специфічних функцій: аналітичну, діагностичну, оцінювальну, контрольну, дослідницьку, організаційну, методичну, корекційну, комунікаційну, інформаційну, мотиваційну, зворотного зв'язку. Аналітична функція полягає у з'ясуванні причин, умов, чинників, що характеризують стан і динаміку показників моніторингу, та формування інформаційно-аналітичної бази процесу підтримки прийняття рішень. Метою діагностичної функції є дослідження очікуваного кінцевого стану (досягнення мети функціонування) і тенденцій розвитку об'єкта. Суть оцінювальної функції полягає у кількісно-якісній оцінці діяльності адміністрації підприємства, менеджера, працівника,